

1- Scopul exp. M-M

2- Disp. exp. Interferometrul M-M

3- Determinarea timpilor de deplasare EV și SN,

a semnalelor luminoase din S-fix foto. de S'-mobil, Pământul, $v \approx 30 \frac{\text{km}}{\text{s}}$

4- Determinarea η -m. de frunze de interferență a luminii în interf. M-M

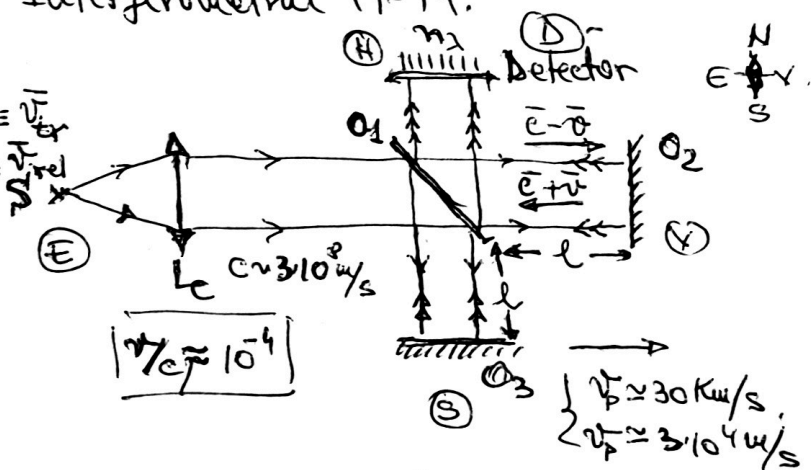
5- Concluzii

1- Scopul exp. M-M. Își propun să verifice dacă, Regula de compunere a vitezelor este valabilă și în cazul vitezelor mari, $v \sim 3 \cdot 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$

2- Disp. exp. utilizat - este Interferometrul M-M.

Alcatuire / schița

- Pământul vehicul, $v_p \sim 3 \cdot 10^4 \text{ m/s} \equiv \vec{v}_{\text{ter}}$
- Sursa de lumină, $c \sim 3 \cdot 10^8 \text{ m/s} \equiv \vec{c}_{\text{rel}}$
- $\left\{ \begin{array}{l} O_1 - \text{ogl. semitransparentă / divizion (50\%)} \\ O_2, O_3 - \text{oglinzi totale (100\%)} \end{array} \right.$
- $\left\{ \begin{array}{l} \text{Splitter} \\ \text{Detector} \end{array} \right.$

Descrierea fenomenului/exp

- Lumină emisă de sursa S se propagă cu $c \sim 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$, cade pe O_1 și se divide în două fascicule $\left\{ \begin{array}{l} O_1 \rightarrow O_2 \rightarrow O_1 \rightarrow D \text{ (EV)} \\ O_1 \rightarrow O_3 \rightarrow O_1 \rightarrow D \text{ (SN)} \end{array} \right.$ care ajung la detectorul D unde interferă prin suprapunere.

3- Determinarea timpilor de deplasare EV și SN.

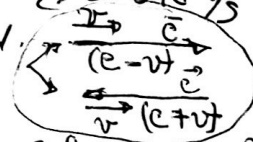
Re. de compunere a vitezelor în cele 2 SRI

cazul (A) (O_1, O_2, O_1)

$$|v_{\text{abs}} = v_{\text{rel}} + v_{\text{ter}}|$$

$$\left\{ \begin{array}{l} O_1 \rightarrow O_2 \quad c' = (c - v) \\ O_2 \rightarrow O_1 \quad c' = (c + v) \end{array} \right\} \text{EV}$$

S-fix și S'-mobil.

$$\left\{ \begin{array}{l} c \sim 3 \cdot 10^8 \text{ m/s} \\ v \sim 3 \cdot 10^4 \text{ m/s} = 30 \frac{\text{km}}{\text{h}} \end{array} \right.$$

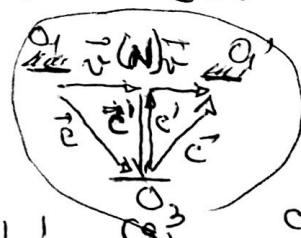
$$t_1 = \left(\frac{l}{c-v} + \frac{l}{c+v} \right) = \frac{l(c+v) + l(c-v)}{(c-v)(c+v)} = \frac{2lc}{c^2 - v^2} = \frac{2le}{c^2(1 - v^2/c^2)} = \frac{2le}{c^2} \frac{1}{1 - v^2/c^2}$$

În cazul propagării pe dir. $\perp$ (SN $\perp$ EV)

SN: O_1, O_3, O_1

$$\left\{ \begin{array}{l} O_1, O_3, c' = \sqrt{c^2 - v^2} \\ O_3, O_1, c' = \sqrt{c^2 - v^2} \end{array} \right.$$

$$t_2 = \frac{l}{\sqrt{c^2 - v^2}} + \frac{l}{\sqrt{c^2 - v^2}} = \frac{2l}{\sqrt{c^2 - v^2}} = \frac{2le}{c} \frac{1}{\sqrt{1 - v^2/c^2}}$$

Formule de aproximare când $x = \frac{v^2}{c^2} \ll 1 \sim 10^{-8}$

atunci

$$t_1 = \frac{2le}{c^2} \frac{1}{1 - v^2/c^2} \approx \frac{2le}{c^2} (1 + \frac{v^2}{c^2}); \quad t_2 = \frac{2le}{c} \frac{1}{\sqrt{1 - v^2/c^2}} \approx \frac{2le}{c} (1 + \frac{1}{2} \frac{v^2}{c^2})$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{(1 \pm x)} \approx (1 \mp x) \\ \frac{1}{\sqrt{1 \pm x}} \approx (1 \mp \frac{1}{2} x) \end{array} \right.$$

Obs timpul de întârziere la căderea pe detectorul (D) a celor două semnale luminoase decalate cu $\Delta t = (t_1 - t_2) v_0$

$$\Delta t_{(EV)} = (t_1 - t_2) = \frac{2l}{c} \left(1 + \frac{v^2}{c^2} - 1 - \frac{1}{2} \frac{v^2}{c^2} \right) = \frac{2l}{c} \frac{v^2}{2c^2} = l \left(\frac{v^2}{c^3} \right)$$

* La rotirea axei interferometrului pe direcție (SH) (EV) calculul (90°) se va face în mod similar și obținem același rezultat fiind l-lungimile celor două brațe (EV) $O_1 O_2$ și (SH) $O_1 O_3$ sunt egale întârzierea și în această situație va fi aceeași astfel încât deplasarea temporala totală între cele 2-situații (EV + SH) va fi dublă.

$$\Delta t_{\text{tot}} = \Delta t_{(EV)} + \Delta t_{(SH)} = l \frac{v^2}{c^3} + l \frac{v^2}{c^3} = \left(\frac{2l}{c} \right) \left(\frac{v^2}{c^2} \right)$$

— Comparăm această întârziere / decalaj total Δt_{tot} cu T-perioada din relația $\begin{cases} \lambda = c \cdot T \\ x = v \cdot t \end{cases} \rightarrow T = \left(\frac{\lambda}{c} \right)$

— Pt. a determina (n_f) — nr de interferențe cu care s-ar modifica fig. de interferență observată pe D-detector

$$\text{atunci } n_f = \left(\frac{\Delta t_{\text{tot}}}{T} \right) = \frac{2l}{c} \frac{v^2}{c^2} \cdot \left(\frac{1}{T} \right) = \frac{2lv^2}{c^2} \cdot \left(\frac{c}{\lambda} \right) = \left(\frac{2l}{\lambda} \right) \left(\frac{v^2}{c^2} \right)$$

deci $l \approx 11 \text{ m}$. calculând:

$$\begin{cases} \lambda \approx 590 \text{ nm} \\ c \sim 3 \cdot 10^8 \text{ m/s} \\ n_f \sim 3 \cdot 10^4 \text{ m/s} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_f \approx 0,37 \text{ frunze} \rightarrow \text{teoretic} \\ \Delta n_f \approx 0,10 \text{ frunze} \rightarrow \text{precizia interferometrului} \end{cases}$$

4) Exp. nu se observă nicio decalare a frunzelor

Concluzie: - exp. Michelson-Morley.

Deși regula clasică (Galileană) de compunere a vitezelor nu este valabilă la viteze mari (cazul luminii $c \sim 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$)

Temă: Vitezi și efectuată exp. Michelson-Morley din lucrul de la pag. 11 (par. cl. 12-a)

http://galileoand.einstein.physics.virginia.edu/more_stuff/flashlets/mmexp6.html

